

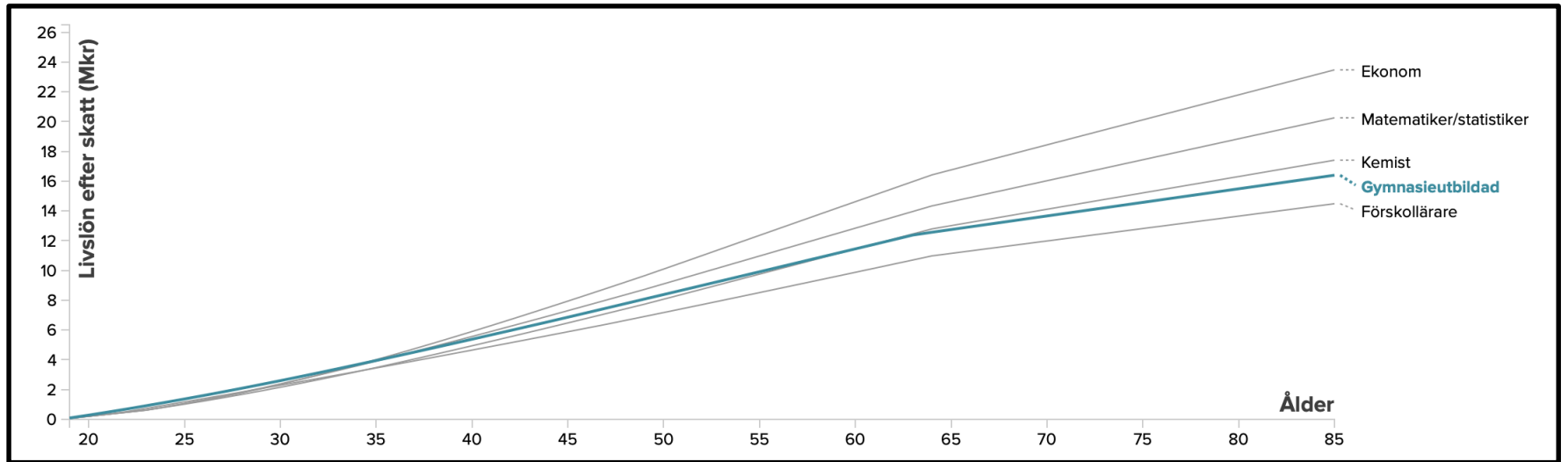
-
- Att mäta orsakssamband i
- utbildningsval med hjälp av
- registerdata
-

Adam Altmejd

Riksarkivet

Utbildningsvalet är ett av de enskilt viktigaste besluten vi fattar under våra liv.

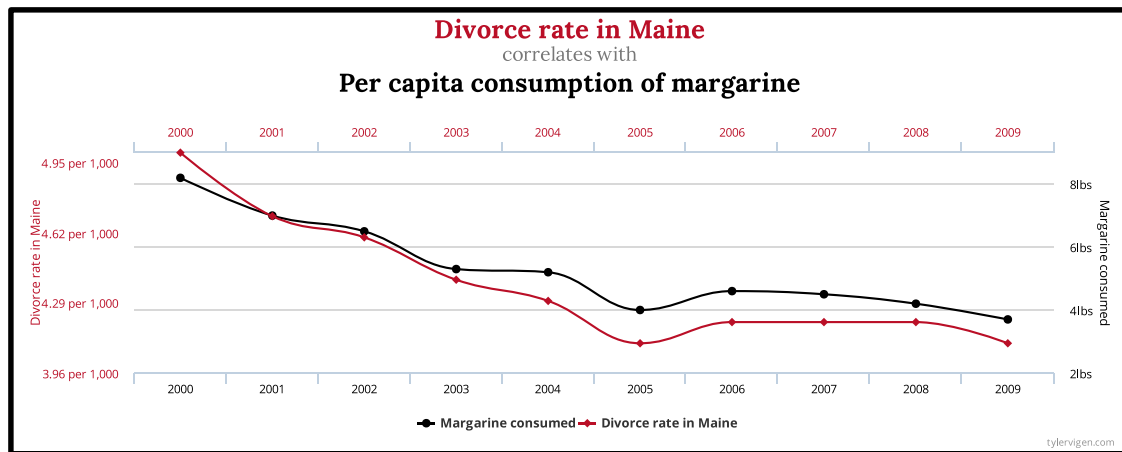
Sökande är oinformerade men bestämda

Tidigare forskning: socioekonomiskt svaga missar möjligheter, information hjälper ej.

Min forskning: Hur påverkas utbildningspreferenser av vad äldre syskon och föräldrar studerat?

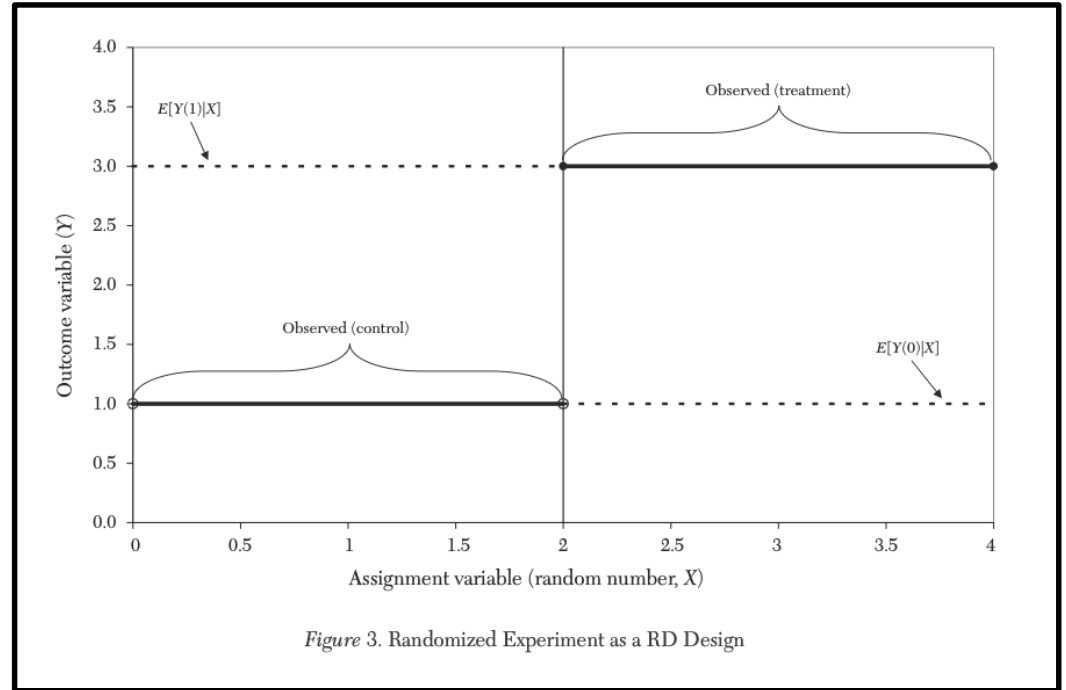
Problemet = Selektion

- Matematikern och förskoleläraren är olika
- Löneskillnaden kan vara orsakad av utbildningsvalet eller andra faktorer som skiljer dem.
- För att veta, behövs randomisering.
- Men vi kan ju inte lotta ut utbildningsplatser!

Lösningen = Naturligt experiment

- “Regression discontinuity design”
- Jämför personer precis under och precis över en antagningsgräns
- Slumpen avgör antagning
- Kräver ansökningsdata!

Individdata från Riksarkivet: Ansökningar 1977-2005

Anmälan till utbildningslinjer UHA:s anteckningar
100 Anmälningsnummer

höstterminen 1986
anmälan senast den 1 april 1986

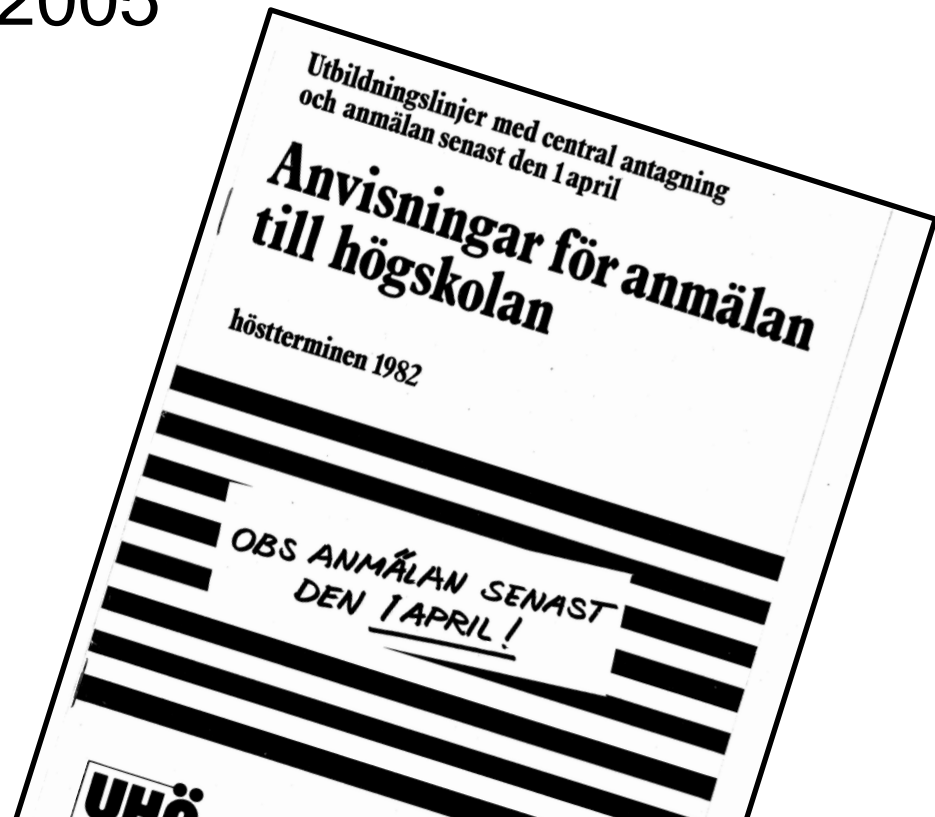
Läs i broschyren "Anmälan till högskolan" när du fyller i blanketten.
Viktiga upplysningar av betydelse för dina möjligheter att bli antagen
står under respektive rubrik i broschyren. Skicka din anmälan till:
UHA, Antagningsbyrå, Box 45076, 104 30 STOCKHOLM

Person- och adressuppgifter, se broschyren sid 10

101 Personnummer år månad dag nr	102 Efternamn, tilltalsnamn	
103 Postutdelningsadress, ev c/o adress		
104 Ortsadress (postnr och ortnamn)	105 Land (om annat än Sverige)	
108 Telefonnummer (även riktnr)	109 Alternativt telefonnummer	Ombuds namn och telefonnummer

Utbildningsalternativ, se broschyren sid 10

201	202	203	204	205	206
207	208	209	210	211	212

Många timmar senare...

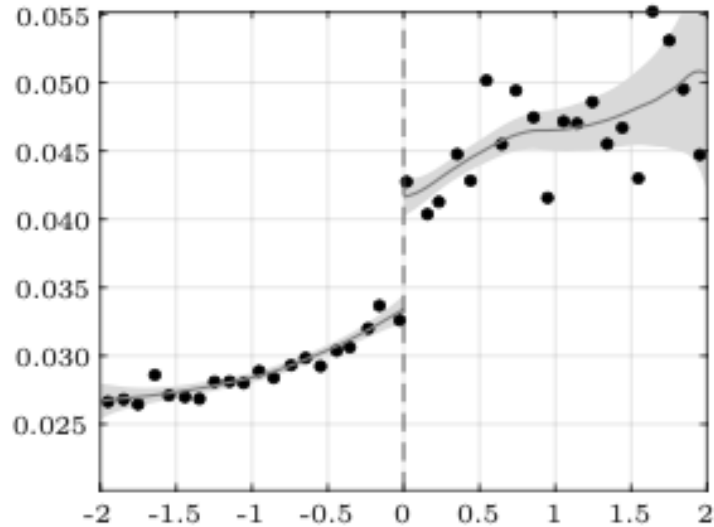
- A1 (1977-1992)
 - 500k individer
 - 9M ansökningar
 - 1400 sökalternativ
 - 24 antagningsgrupper
- H97 (1993-2005)
 - 900k individer
 - 23M ansökningar
 - 20 000 sökalternativ
 - 20 antagningsgrupper

```
inst_id_choice_id_round_ALT_txt_city_credits_SunNiva_SunInr3_SunInr4_Linje
EK101,197705,"Ekonomlinjen, allmän inriktning Universitetet i Umeå",Umeå,
EK101,197801,"Ekonomlinjen, allmän inriktning Universitetet i Umeå",Umeå,
EK101,197805,"Ekonomlinjen, allmän inriktning Umeå",Umeå,140,536,340,340a
EK101,197901,"Ekonomlinjen, allmän inriktning Umeå",Umeå,140,536,340,340a
EK101,197905,"Ekonomlinjen, allmän inriktning Umeå",Umeå,140,536,340,340a
EK101,198001,"Ekonomlinjen, allmän inriktning Umeå",Umeå,140,536,340,340a
EK101,198005,"Umeå,140,536,340,340a,41
EK101,198101,"Ekonomlinjen, allmän inriktning Umeå",Umeå,140,536,340,340a
EK101,198105,"Ekonomlinjen, allmän inriktning Umeå",Umeå,140,536,340,340a
EK101,198201,"Ekonomlinjen, allmän inriktning Umeå",Umeå,140,536,340,340a
EK101,198205,"Ekonomlinjen, allmän inriktning Umeå",Umeå,140,536,340,340a
EK101,198301,"Ekonomlinjen, allmän inriktning Umeå",Umeå,140,536,340,340a
EK101,198305,"Ekonomlinjen Umeå,Umeå,140,536,340,340a,1205
EK101,198401,"Ekonomlinjen Umeå,Umeå,140,536,340,340a,1205
EK101,198405,"Ekonomlinjen Umeå,Umeå,140,536,340,340a,1205
EK101,198501,"Ekonomlinjen Umeå,Umeå,140,536,340,340a,1205
EK101,198505,"Ekonomlinjen Umeå,Umeå,140,536,340,340a,1205
EK101,198601,"Ekonomlinjen Umeå,Umeå,140,536,340,340a,1205
EK101,198605,"Ekonomlinjen Umeå,Umeå,140,536,340,340a,1205
EK101,198701,"Ekonomlinjen Umeå,Umeå,140,536,340,340a,1205
EK101,198705,"Ekonomlinjen 140 p. Umeå,Umeå,140,536,340,340a,1205
EK101,198805,"Ekonomlinjen, 140 p. Umeå",Umeå,140,536,340,340a,1205
```

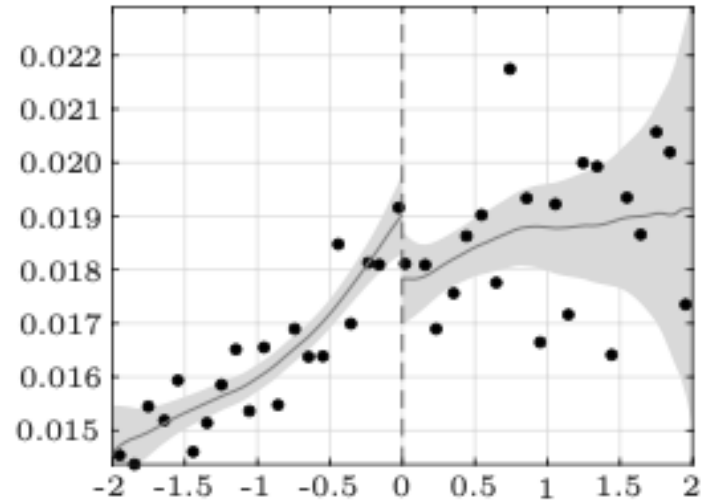
```
ERAPEUTPROGRAMMET 120 P,120,,VATPY,,537,726
ERAPEUTPROGRAMMET 120 P,120,,VATPY,,537,726
ERAPEUTPROGRAMMET 120 P,120,,VATPY,,537,726
ERAPEUTPROGRAMMET 120 P,120,,VATPY,,537,726
KT/NATURVETENSK BASÅR 40 V, TANDLÄKARPROGRAMMET",40,,ZBAS
T/NATURVETENSK BASÅR FÖR BLIVANDE TANDLÄKARE,40,,ZBASS,,
T/NATURVETENSK BASÅR FÖR BLIVANDE TANDLÄKARE,40,,ZBASS,,
T/NATURVETENSK BASÅR FÖR BLIVANDE TANDLÄKARE,40,,ZBASS,,
T/NATURVETENSK BASÅR FÖR BLIVANDE TANDLÄKARE,40,,ZBASS,,
KT/NATURVETENSK BASÅR 40 V, BIOMEDICINARPROGRAMMET",40,,ZBAS
T/NATURVETENSK BASÅR FÖR BLIVANDE BIOMEDICINARE,40,,ZBAS
T/NATURVETENSK BASÅR FÖR BLIVANDE BIOMEDICINARE,40,,ZBAS
T/NATURVETENSK BASÅR FÖR BLIVANDE BIOMEDICINARE,40,,ZBAS
T/NATURVETENSK BASÅR FÖR BLIVANDE BIOMEDICINARE,40,,ZBAS
TERSKEPROGRAMMET 120 P,120,,VSSKY,,537,723
TERSKEPROGRAMMET 120 P,120,,VSSKY,,537,723
TERSKEPROGRAMMET 120 P,120,,VSSKY,,537,723
TERSKEPROGRAMMET 120 P,120,,VSSKY,,537,723
```

Resultat - syskon

- Individer följer äldre syskon till samma lärosäte, inte samma fält

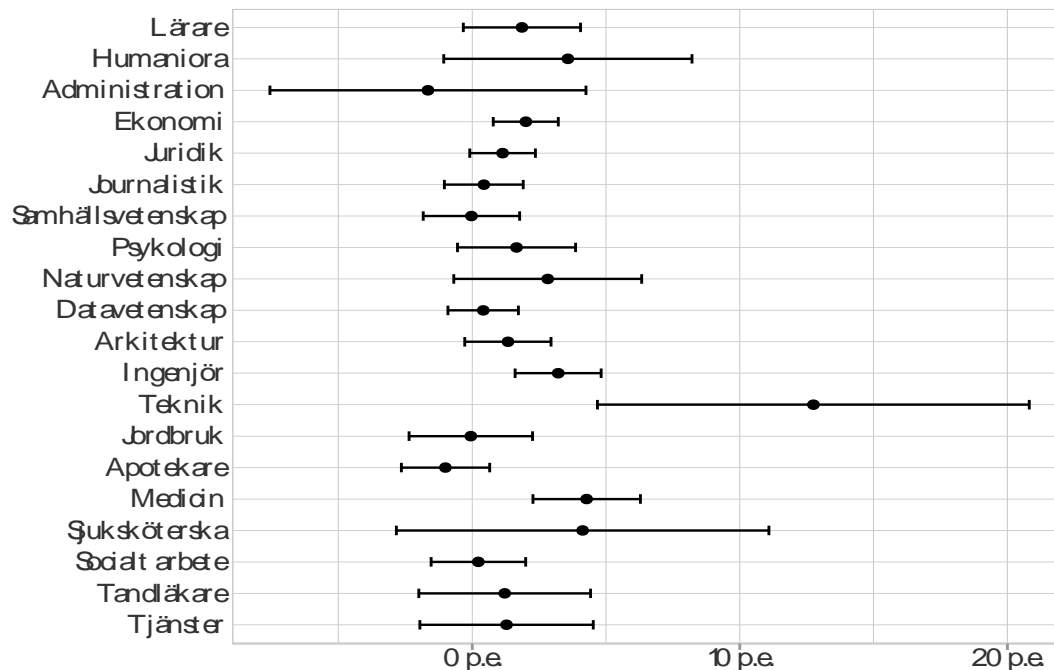
(i) Enrolls - Sweden

(i) Enrolls - Sweden

Resultat - föräldrar

- Främst högavlönade fält går i arv: ekonomi, teknik, medicin

Artiklarna hittar
ni på
adamaltmejd.se

Tack!

-
-
-
-
-
-
-

Sekundäranvändning av data

Historisk individdata för forskning – några exempel

Monir Bounadi

Institutet för internationell ekonomi, Stockholms universitet

13 november, 2023

Riksarkivet

Folkräkningar (Sveriges befolkning)

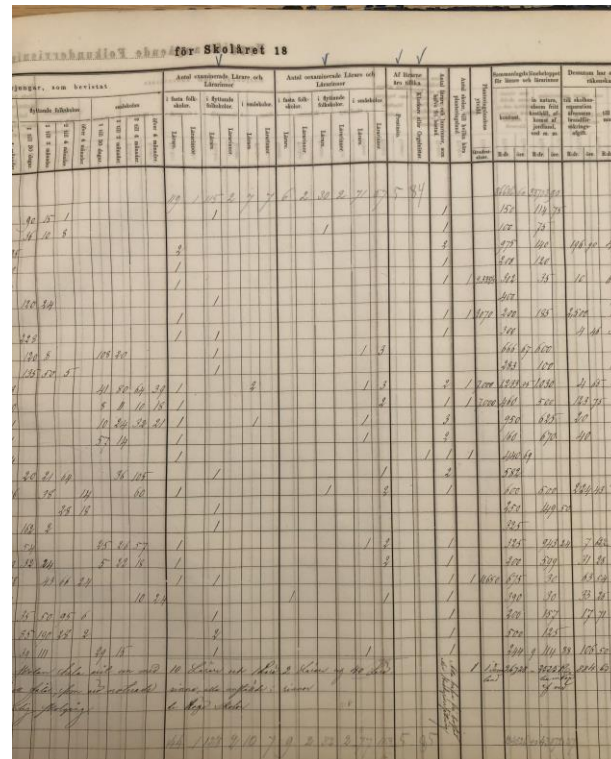
- Folkräkningar skedde utifrån husförhörlängder, församlingsböcker och folkregister
- Källmaterialet hade en statlig kontrollaspekt, men används nu för historisk forskning

The image shows a page from a Swedish church record book (Församlingsboken) for the year 1830. The page is handwritten and contains a list of households and their members. The text is in Swedish and includes the names of the parishes: Dönsjö, Norrbo, and Örneryd. The page is numbered 46 and is part of a volume titled 'Församlingsboken för Dönsjö, Norrbo, kontrakt Örneryd, län, d. 1/10 1830'. The page contains a table with columns for household numbers, names, and other details. The households are listed in three columns, corresponding to the parishes Dönsjö, Norrbo, and Örneryd. The names are written in cursive, and the page is filled with handwritten text.

Källa: SCB, Församlingsbokutdrag, 1930, Blekinge län: 11-23

Folkundervisningen 1862

- Folkräkningarna registrerade ej yrken konsekvent
- Behöver komplettera med andra källor
- Här exempel på hur vi kan räkna antal lärare per socken och stad 1862

Sönder, som beviljats		Antal allmänna Lärare och Lärare				Antal svenska Lärare och Lärare				Allmänna skola		Antal barn och barnen som gå till skola		Antal barn till skola som ej gå till skola		Barnens ålder och barnens ålder		Barnens ålder och barnens ålder			
Svenska skolor		Svenska skolor		Svenska skolor		Svenska skolor		Svenska skolor		Svenska skolor		Svenska skolor		Svenska skolor		Svenska skolor		Svenska skolor		Svenska skolor	
i 1862		i 1861		i 1860		i 1859		i 1858		i 1857		i 1856		i 1855		i 1854		i 1853		i 1852	
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
...	

Källa: Ecklesiastikdepartementet, Statistiska avdelningen, Statistik rörande folkundervisningen: Sammandrag av konsistoriernas uppgifter angående folkskolornas tillstånd, 1862

De kvinnliga rösträttsrörelsernas arkiv

- Riksarkivet huserar inte bara arkiv från myndigheter
- Här en matrikel över betalande medlemmar i föreningen "Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt" (1902–1921)

Nr	Namn	Adress	Anmält år	Årsavgifter					Anmärkingar
				1907	1908	1909	1910	1911	
1	Andersson, Ellen, fru	Deorumgatan 1A	1902	480	465	32	1901		
2	Andersson, Gustaf, fören	Deorumgatan 1A	1902	480	465	32	1901		
3	Andersson, Julia	Deorumgatan 1A	1902	479	466	35	691		
4	Andersson, Kristina	Deorumgatan 1A	1902	480	466	35	1800		
5	Andersson, Emma	Deorumgatan 1A	1902	432	380	150	285		
6	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902						
7	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902	1409	406		2308		
8	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902						
9	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902	1815	1802	1800	1800		
10	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902	1677	905	825	285		
11	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902	186	404				
12	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902	188	170	168	425		
13	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902	1889	577	687	717		
14	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902	1888	515	686	716		
15	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902						
16	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902						
17	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902						
18	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902						
19	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902						
20	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902						
21	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902						
22	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902	2049	640	821	2574		
23	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902	2048	640	820	2575		
24	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902	207	185	272	825		
25	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902	738	168	280	384		
26	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902	578	505	156	119		
27	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902	484	1970	2108	1042		
28	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902	470	188	140	161		
29	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902	127	178	188	1800		
30	Andersson, Lida, fru	Deorumgatan 1A	1902	118	128	182	53		

Källa: De kvinnliga rösträttsrörelsernas arkiv, LKPR, vol. 26a

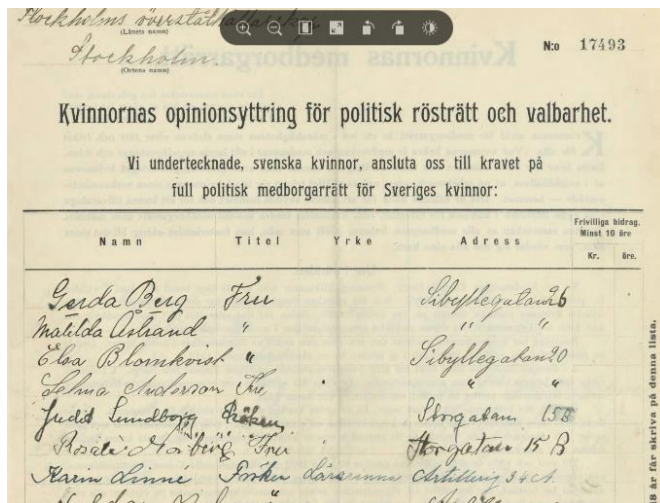
Petitioner

- En inblick i vilka som inte ingick i den formella politiken finner vi i Justitiedepartementets arkiv
- Här en petitionslista från den allmänna rösträttspetitionen 1898 som samlade 160,000 namn

Frivilliga bidrag Kr. öre	N a m n	Ålder 50 po- stals röst- rätt skrift- lös po.	Y r k e	Födel- sår	Fullständig postadress
	C. A. Wetterström	1832	Skomakare	1832	Stockholm Kungälvsgatan
	Hilma Wetterström	1851	fru	1851	Stockholm Kungälvsgatan N: 11.
	C. V. H. Wetterstrand	1876	Tyngare	1876	Stockholm
	C. G. Werselius	1839	Skomakare	1839	Stockholm Kungälvsgatan N: 11.
	Charolotta Werselius	1839	Fru	1839	Stockholm Kungälvsgatan
	J. G. Goulius	1852	Skomakare	1852	Stockholm Kungälvsgatan N: 21.
	Stronella Goulius	1842	fru	1842	Stockholm
	A. J. Norrellström	1838	Skomakare	1838	Stockholm Sergelgatan N: 2.
	H. J. Jakobson	1837	Kandelsbaker	1837	Stockholm Sergelgatan N: 8.
	C. E. Gungdahl	1855	F. D. Mästare	1855	Stockholm Sergelgatan N: 2.
	J. L. Gungdahl	1856	Handelshjälte	1856	Stockholm
	C. S. Strömmer	1851	Skomakare	1851	Stockholm
	Johanna Strömmer	1881	fru	1881	Börsenkyrkogatan N: 93. 2 tr. 4 pp.

Handskrift och tryckt skrift till textdata

- Hur använda all denna data?
- Prio ett är att digitisera!
- Handskrift
 - Transkribering
 - Maskintolkning och AI
- Tryckt skrift
 - Transkribering
 - OCR

Länets namn: Stockholms överståthållarskap

Ortens namn: Stockholm

N:o: 17493

Förnamn	Efternamn	Titel	Yrke	Adress
Gerda	Berg	Fru		Sibyllegatan 26
Matilda	Åstrand	Fru		Sibyllegatan 26
Elsa	Blomkvist	Fru		Sibyllegatan 20
Selma	Anderson	Fru		Sibyllegatan 20
Judit	Sundborg	Fröken		Storgatan 15 B
Rosali	Moberg	Fru		Storgatan 15 B
Karin	Linné	Fröken	Lärarinna	Artillerig. 34 A

Anmärkning: Bild från medborgarforskningsprojektet *I demokratins namn – kvinnorna som krävde rösträtt* på [FromThePage.com](https://www.fromthepage.com) där vi transkriberar namnlistor från masspetitionen 1913–1914 för kvinnans politiska rösträtt som samlade 350,000 namn

”Kasta inget!”

- Den stora sekundäranvändningen av Riksarkivets bestånd visar vikten av att spara gamla handlingar
- Men det är svårare att förstå *värdet* av det som inte kastas
- Här kan forskare hjälpa till med att identifiera värdet

-
-
-
-
-
-
-

Tack för mig!

Frågor? Kontakta mig på monir.bounadi@iies.su.se